

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	21.03.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 11.03.2022, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
08.03.2022 otsus nr 76

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus

Vastu võetud 23.02.2022

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses reguleeritakse järgmiste rakenduskavade ja Interregi programmide elluviimist:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artikli 21 tähenduses ühtekuuluvuspoliitika fondide majanduskasvu ja tööhõive investeeringute eesmärgi rakenduskava „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*);

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1059, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välistegevuse rahastusest toetatava Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) erisätteid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 94–158), artiklis 16 nimetatud Interregi programm (edaspidi *Interregi programm*);

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (ELT L 251, 15.07.2021, lk 1–47), artikli 16 tähenduses rakenduskava;

4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond (ELT L 251, 15.07.2021, lk 94–131), artikli 13 tähenduses rakenduskava;

5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (ELT L 251, 15.07.2021, lk 48–93), artikli 13 tähenduses rakenduskava.

(2) Rakenduskava elluviimisel kohaldatakse käesoleva seaduse 1. ja 2. peatükis sätestatud.

(3) Interregi programmide elluviimisel kohaldatakse käesoleva seaduse 1. ja 3. peatükis sätestatud.

(4) Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu rakenduskavade (edaspidi *siseturvalisuspoliitika rakenduskavad*) elluviimisel kohaldatakse käesoleva seaduse 1. ja 2. peatükis sätestatud, arvestades 4. peatükist tulenevaid erisusi.

(5) Käesolevas seaduses ette nähtud menetlusele kohaldatakse käesolevat seadust ja selle alusel antud õigusakte, Interregi programmide puhul ka seirekomisjoni otsusega kehtestatud, ning nendes reguleerimata küsimustes Euroopa Liidu õigusakte ja haldusmenetluse seadust.

§ 2. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

1) toetus – käesoleva seaduse §-s 1 nimetatud rakenduskava või Interregi programmi rahastava fondi vahend, ja kui see on meetme või Interregi programmi eelarves ette nähtud, siis Eesti riigi poolt nende kaasrahastamiseks sihtotstarbeliselt eraldatav rahaline vahend;

2) projekt – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 2 punkti 4 tähenduses kindlaks määratud eesmärgi, tulemuse, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevus või seotud tegevuste kogum, millele on antud iseseisev tunnuscode andmekogus;

3) toetuse saaja – isik või asutus, kelle projekti rahastatakse toetusest, või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 2 punkti 9 tähenduses rahastamisvahendi (edaspidi *rahastamisvahend*) rakendaja;

4) elluviija – valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga või halduskoostöö seaduse tähenduses halduslepinguga määratud ministri struktuuriüksus või volitatud asutus või juriidiline isik, kes vastutab toetuse andmise tingimuste käskkirjas nimetatud eelarve ulatuses tegevuste tegemise ja tulemuste saavutamise eest ning kellele kohaldatakse toetuse saaja kohta sätestatud;

5) partner – isik, asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb projekti tegevustes ja kelle tegevusi rahastatakse toetusest;

6) lõppsaaja – isik või asutus, kelle tegevustele või projektile annab toetust toetuse saaja, elluviija või rahastamisvahendi rakendaja;

7) Riigikogu poolt riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilised sihid ja aluspõhimõtted – riigieelarve seaduse § 19 lõike 1 kohases riigi pikaajalises arengustrateegias nimetatud sihid ja aluspõhimõtted, mis arvestavad perioodi 2014–2020 struktuuritoetuste seaduse § 12 lõike 1 punktis 13 nimetatud läbivaid teemasid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid.

2. peatükk

Partnerluslepe ja rakenduskava

1. jagu

Partnerluslepe, rakenduskava, meetmete nimekiri ja rahastamisvahendisse tagasi laekunud vahendid

§ 3. Partnerluslepe ja rakenduskava koostamine ja kinnitamine

(1) Rahandusministeerium koostab koostöös ministeeriumide ja Riigikantseleiga partnerluslepe ja rakenduskava ning peab nende koostamisel Euroopa Komisjoniga läbirääkimisi.

(2) Vabariigi Valitsus kinnitab partnerluslepe ja rakenduskava Rahandusministeeriumi ettepanekul. Rahandusministeerium esitab Vabariigi Valitsuse kinnitatud partnerluslepe ja rakenduskava Euroopa Komisjonile. Rakenduskava muudatuse, millega ei kaasne meetmete nimekirja muutmise vajadust, esitab Rahandusministeerium Euroopa Komisjonile Vabariigi Valitsuses kinnitamata.

§ 4. Meetmete nimekiri

(1) Rahandusministeerium koostab koostöös rakenduskava elluviimises osalevate ministeeriumidega selle elluviimiseks võetavate meetmete nimekirja.

(2) Meetmete nimekirjas kehtestatava teabe rakendusasutuse ja rakendusüksuse ülesannete täitjate kaupa kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

(3) Meetmete nimekirja kinnitab Vabariigi Valitsus Rahandusministeeriumi ettepanekul.

§ 5. Rahastamisvahendisse tagasi laekunud vahendid

Vabariigi Valitsus kinnitab Rahandusministeeriumi ettepanekul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 62 lõike 2 kohaselt rahastamisvahendisse tagasi laekunud vahendite kasutamise valdkonna ja eesmärgid.

2. jagu

Rakenduskava elluviimise korraldus

§ 6. Liikmesriigi ja korraldusasutuse ülesanded

(1) Rahandusministeerium täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 sätestatud liikmesriigi ülesandeid, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 ja käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punktis 5 nimetatud ülesandeid, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklites 42, 44 ja 75 nimetatud ülesandeid.

(2) Korraldusasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 71 lõike 1 tähenduses on Riigi Tugiteenuste Keskus, kes täidab samas määruses nimetatud korraldusasutuse ülesandeid, kui ülesande täitmine ei ole käesoleva seaduse § 7 või 8 alusel määratud või volitatud teisele asutusele või isikule, sama määruse artiklis 76 nimetatud raamatupidamise ülesandeid ning käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides nimetatud ülesandeid.

(3) Korraldusasutuse juht vastutab Euroopa Komisjoni ees Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 71 lõikes 3 nimetatud vahendusasutuse ülesannete täitmise eest.

(4) Korraldusasutus täidab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ülesannetele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklites 46, 48, 69, 91, 98 ja 106 ning artikli 107 lõikes 2 nimetatud liikmesriigi ülesandeid.

§ 7. Rakendusasutuse ülesanded

(1) Rakendusasutuse ülesannete täitjaks (edaspidi *rakendusasutus*) on Vabariigi Valitsuse korraldusega nimetatud ministeerium ja Riigikantselei.

(2) Rakendusasutus täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 71 lõikes 3 nimetatud vahendusasutusena järgmisi korraldusasutuse ülesandeid:

1) koostab rakenduskava elluviimiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõikele 1 toetuse andmise ja kasutamise tingimuste määruse, käskkirja või lepingu (edaspidi *toetuse andmise tingimused*) eelnõu;

2) seirab toetuse andmise tingimuste täitmist;

3) korraldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 44 kohaseid hindamisi (edaspidi *hindamine*) oma vastutusvaldkonnas;

4) nõustab rakendusüksust toetuse andmise tingimuste tõlgendamisel;

5) esitab Rahandusministeeriumile ettepanekuid rakenduskava ja meetmete nimekirja muutmiseks;

6) täidab muid ülesandeid, mis on käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktidega pandud rakendusasutusele.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ülesannetele koordineerib ja seirab rakendusasutuseks olev ministeerium vastavalt oma valitsemisalale toetusega Riigikogu poolt riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja aluspõhimõtetesse panustamist.

§ 8. Rakendusüksuse ülesanded

(1) Rakendusüksuse ülesannete täitja (edaspidi *rakendusüksus*) on Vabariigi Valitsuse korraldusega nimetatud täidesaatva riigivõimu asutus või avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik.

(2) Rakendusüksus täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 71 lõikes 3 nimetatud vahendusasutusena järgmisi korraldusasutuse ülesandeid:

1) teavitab avalikkust ja võimalikke toetuse taotlejaid selle saamise võimalusest ja taotlemise korrast;

2) menetleb toetuse taotlusi ja teeb otsuse, kas projekti toetada või mitte, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 sätestatud juhul;

3) selgitab huvitatud isikutele toetuse andmise tingimusi;

4) menetleb makse aluseks olevaid dokumente, sealhulgas tuvastab makse aluseks olevate tingimuste täitmise, peatab vajaduse korral menetluse puuduste kõrvaldamiseks, maksab toetuse välja või jätab selle finantskorrektsiooni otsuse alusel välja maksmata;

5) otsustab taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistamise, välja arvatud käesoleva lõike punktis 2 nimetatud juhul;

6) teeb ettekirjutuse kohustuse või nõude täitmata jätmise või puudustega täitmise korral ja annab selle täitmiseks uue tähtaja või määrab lisatoiminguid;

7) teeb finantskorrektsiooni otsuse ja nõuab tagasi aluseks makstud toetuse, arvestades makse aluseks olevate dokumentide nõuetele vastavuse hindamise ja käesoleva seaduse § 24 lõike 2 alusel tehtava kontrolli tulemusi ja auditeeriva asutuse auditiaruandes märgitud soovitusi;

8) kogub ja töötleb Euroopa Sotsiaalfondi+ vahenditest rahastatavates tegevustes osalejate kohta andmeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 42 lõikele 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.06.2021, lk 1–20), artikli 12 lõikele 3 ja III lisale;

9) täidab muid ülesandeid, mis on käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktidega pandud rakendusüksusele.

(3) Korraldusasutuseks olev asutus täidab rakendusüksuse ülesandeid korraldusasutusena.

(4) Kui rakendusüksuse ülesandeid täidab eraõiguslik juriidiline isik, võib rakendusasutus halduskoostöö seaduses sätestatud korras sõlmida halduslepingu, kohaldamata halduskoostöö seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3, § 6 lõikeid 1 ja 2, § 13 ning § 14 lõikeid 1 ja 3. Sellise lepingu üle teeb haldusjärelevalvet rakendusasutus.

(5) Kui rakendusüksuse ülesandeid hakkab täitma osaliselt või täielikult teine asutus või muu juriidiline isik, kohaldatakse nende ülesannete täitmisega seotud töötajate töölepingute üleandmisel teisele asutusele või muule juriidilisele isikule töölepingu seaduse § 112 lõiget 1.

§ 9. Ülesannete nõuetekohane täitmine ja ülesannete täitmise lõppemine

(1) Korraldusasutuseks nimetatud asutus võib asuda täitma ülesandeid, kui auditeeriv asutus on tunnistanud korraldusasutuse tööprotseduurid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 XI lisas nimetatud nõuetele vastavaks.

(2) Rakendusasutuseks ja rakendusüksuseks nimetatud asutus võib asuda täitma ülesandeid, kui korraldusasutus on hinnanud rakendusasutuse ja rakendusüksuse tööprotseduurid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 XI lisas nimetatud nõuetele vastavaks.

(3) Kui korraldusasutuse, rakendusasutuse või rakendusüksuse ülesannet täitev asutus või isik jätkab perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse alusel ülesannete täitmist, siis käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tööprotseduuride nõuetele vastavust ülesannete täitmisele asumise eelduseks ei loeta. Tööprotseduurides tehtavate muudatuste nõuetele vastavust hinnatakse.

(4) Kui auditi või kontrolli tulemusel antakse hinnang, et rakendusüksuse ülesannete täitmine ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõuetele, määrab Vabariigi Valitsus Rahandusministeeriumi ettepanekul rakendusüksuse ülesannete edasise täitja.

(5) Käesoleva seaduse alusel ülesannete täitmine lõpeb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2021/1060 tulenevate kohustuste lõppemisel.

3. jagu Toetuse andmine ja kasutamine

§ 10. Toetuse andmise tingimuste koostamine, kooskõlastamine ja kehtestamine

(1) Üldised tingimused toetuse taotlemiseks ja kasutamiseks, kulude abikõlblikuks arvamiseks ja nende katteks toetuse maksmiseks, toetuse andmise tingimuste kohustuslikud elemendid ning eelnõu kooskõlastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Toetuse andmise tingimused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määruse või käskkirjaga või rahastamisvahendi rahastamislepingu või -käskkirjaga. Kui rakendusasutuseks on Riigikantselei, kehtestab toetuse andmise tingimused Vabariigi Valitsus määrusega või riigisekretär käskkirjaga.

(3) Halduskoostöö seaduse tähenduses halduslepingu sõlmimisel võivad toetuse andmise tingimused sisalduda halduslepingus.

(4) Elluviija ja vajaduse korral partneri võib valdkonna eest vastutav minister või riigisekretär määrata käskkirjaga või volitada halduskoostöö seaduse tähenduses halduslepinguga.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul on elluviijaks või partneriks eraõiguslik juriidiline isik, võib rakendusasutus sõlmida temaga halduskoostöö seaduses sätestatud korras halduslepingu, kohaldamata selle seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3, § 6 lõikeid 1 ja 2, § 13 ning § 14 lõikeid 1 ja 3. Sellise lepingu täitmise haldusjärelvalvet teeb rakendusasutus.

(6) Tööturuteenuste ja -toetuste seaduses nimetatud tööhõiveprogrammi kehtestab Vabariigi Valitsus rakendusasutuse ettepanekul.

§ 11. Taotluse menetlemise erisused

(1) Taotluse tähtaja jooksul esitamata jätmise korral esitamise tähtaega ei ennistata ja taotlus jäetakse läbi vaatamata.

(2) Taotluse menetleja ja taotluse suhtes otsuse tegija ei või olla isik, kes on jõustunud kohtuotsuse alusel süüdi mõistetud ametialases süüteos või karistusseadustiku § 209–212, 217² või 280 alusel ning kelle karistusandmeid ei ole karistusregistri seaduse alusel kustutatud ja arhiivi kantud.

§ 12. Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse põhjendamine

Kui projekti hinnatakse ja valitakse avalikustatud valikukriteeriumide ja -korra kohaselt ning taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb koondhindel või koondhinnangul, siis taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse motiveerimisel projekti koondhinnat ega hindajate antud hinnanguid täiendavalt ei põhjendata.

§ 13. Ärakuulamine

(1) Toetuse taotlejale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne:

- 1) taotluse osalist või kõrvaltingimusega rahuldamist;
- 2) taotluse rahuldamata jätmist, välja arvatud juhul, kui otsus põhineb taotluses esitatud andmetel ning puuduste kõrvaldamiseks esitatud tabel ja selgitustel.

(2) Toetuse saajale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne:

- 1) toetuse saamisega seotud kohustuste täitmiseks või puuduse kõrvaldamiseks kavandatava ettekirjutuse tegemist;
- 2) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult;
- 3) finantskorrektsiooni otsuse tegemist.

§ 14. Ettemakse andmise tingimused ja kord

(1) Kui toetuse saaja ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi saaja ega riigiasutus, võib põhjendatud juhtudel teha ettemakse käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud tingimustel ja kui nii on sätestatud toetuse andmise tingimustes.

(2) Riigiabi ja vähese tähtsusega abi saavale toetuse saajale võib teha ettemakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 91 lõikes 5 nimetatud tingimustel ja kui nii on sätestatud toetuse andmise tingimustes.

(3) Toetuse saaja peab tõendama saadud ettemakse kasutamist käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud tingimustel ja tähtajaks.

4. jagu

Rakenduskava seire ja hindamine

§ 15. Rakenduskava elluviimise seire

(1) Rahandusministeerium täidab koostöös korraldusasutuse, rakendusasutuste ja rakendusüksustega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklites 18 ja 41–43 nimetatud rakenduskava elluviimise seirega seotud ülesandeid. Rahandusministeerium võib anda rakendusasutusele ja rakendusüksusele rakenduskava tõhusamaks elluviimiseks suuniseid ja Euroopa Komisjoni tähelepanekute alusel soovitusi ning jälgib nendega arvestamist.

(2) Korraldusasutus, rakendusasutused ja rakendusüksused annavad Rahandusministeeriumile tema nõudmise korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

(3) Korraldusasutus avaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 42 lõikes 5 nimetatud Euroopa Komisjonile edastatud seire info sama määruse artikli 49 lõikes 1 nimetatud veebilehel.

§ 16. Rakenduskava seirekomisjon

(1) Rahandusministeerium vastutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 38 nimetatud rakenduskava seirekomisjoni moodustamise eest ja korraldab seirekomisjoni asjaajamise, sealhulgas materjalide ettevalmistamise koostöös korraldusasutuse ja rakendusasutustega ning seirekomisjoni koosolekute protokollimise.

(2) Rakenduskava seirekomisjon täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 40 nimetatud ülesandeid.

§ 17. Rakenduskava hindamine

(1) Rahandusministeerium korraldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 44 kohaseid kogu rakenduskava hõlmavaid ja valitsemisalade üleseid hindamisi.

(2) Rakendusasutused ja rakendusüksused annavad Rahandusministeeriumile tema nõudmise korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklite 44 ja 45 kohasteks rakenduskava hindamiseks vajalikku teavet.

(3) Rakendusasutus korraldab oma valitsemisala piires käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud hindamiste kavasse arvatud rakenduskava hindamisi, arvestades rakenduskava seirekomisjoni soovitusi.

(4) Rahandusministeerium koostab koostöös korraldusasutuse ja rakendusasutustega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamiste kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 44 lõike 5 kohaselt hindamiste kava ning esitab selle rakenduskava seirekomisjonile heakskiitmiseks.

(5) Hindamiste kava kohaste hindamiste lõpparuanded avaldab korraldusasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 49 lõikes 1 nimetatud veebilehel.